

İlgili Kanun / Madde
4688 S. KGSK/8

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/9587

Karar No. 2026/529

Tarihi: 22.01.2026

- SENDİKA OLAĞAN GENEL KURULU
- SENDİKALARIN DEMOKRATİK İŞLEYİŞE SAHİP OLMASI GEREKLİLİĞİ
- OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULUN KOŞULLARI

ÖZETİ 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun (4688 sayılı Kanun) 3. maddesinde sendikalar, "Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar" olarak tanımlanmıştır. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51. maddesi de aynı doğrultudadır. Aynı maddenin son fıkrasında ise sendikaların yönetim ve işleyişlerinin demokrasi esaslarına aykırı olamayacağı vurgulanmıştır.

4688 sayılı Kanun'un 8. maddesinde, genel kurulun, sendika ve şubelerin zorunlu organlarından olduğu belirtilmiştir. Genel kurulun görev ve yetkileri, 4688 sayılı Kanun'un 12. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre sendika organlarının seçimi yetkisi de genel kuruldadır. Bu itibarla, sendikanın yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerinin belirlendiği genel kurulların, demokratik esaslar doğrultusunda icra edilmesi, sendika içi demokrasinin gerçekleşmesi yönünden son derece önemlidir. Bu cümleden olarak, bir sendikanın demokratik yapıya sahip olup olmadığına ilişkin en somut ölçüler genel kurulun yapısı ve işleyişinde aranmalıdır (Fevzi Şahlanan, Sendikaların İşleyişinin Demokratik İlkelerine

Uygunluğu, İstanbul, 1980, s.119).

Genel kurul, sendikaların iradesini yansıtan nihai karar organıdır. Genel kurullar bakımından asıl olan ise olağan genel kuruldur. Olağan genel kurul, kanunda ve daha kısa bir süre belirlenmesi koşuluyla Tüzük'te öngörülen sürelerde düzenli şekilde yapılmak zorunda olunan ve yapılması için herhangi bir sebebin ortaya çıkması gerekli olmayan genel kuruldur.

Olağanüstü Genel Kurul, ancak genel kurulun olağanüstü şekilde toplanmasını gerektirir nitelikte objektif haklı sebeplerin bulunması hâlinde söz konusu olan istisnai nitelikteki genel kuruldur.

Olağanüstü genel kurulun toplanması için, bu yönde objektif haklı sebeplerin bulunması ve bu durumun ispatlanması gerekmektedir. Diğer taraftan olağanüstü genel kurul, başka bir yöntemle çözülemeyecek bir sorunu çözmeye yönelik olarak icra edilmelidir. Bununla birlikte inceleme konusu davada, Şubede olağanüstü genel kurulun toplanması için objektif, haklı ve somut gerekçeler mevcut olmayıp bu anlamda ispatlanan bir durum söz konusu değildir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin Sağlık-Sen Malatya Şubesinin 24.07.2022 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurulunda seçilmiş Şube Başkanı olduğunu, müvekkili hakkında verilen 1 yıl süreli disiplin cezası uygulanmakta iken hukuka aykırı bir şekilde Sendika Şubesinin Olağanüstü Genel Kurul yapmasına yönelik karar alındığını ve dava konusu seçimlerin 21.04.2024 tarihinde gerçekleştirildiğini, söz konusu Olağanüstü Genel Kurulun tüm hüküm ve sonuçları ile birlikte iptaline karar verilmesi gerektiğini, bu seçim ile birlikte müvekkilinin Anayasal seçme ve seçilme hakkının hukuka aykırı olarak elinden alındığını, seçilmiş şube başkanlığı görevinin sonlandırıldığını, disiplin cezası işlemine karşı açılan davanın devam etmekte ve verilen disiplin cezasının yarısından fazlası infaz olunmuş iken bu süreçte olağanüstü seçimli genel kurul yapılmasının müvekkilinin saf dışı bırakılması adına seçim yapıldığını gösterdiğini, yapılan seçimde ise Şubenin Olağan Genel Kurulda seçilen 6 yöneticisinin tekrardan şube

başkan ve yardımcısı olarak görevlendirildiğini, Şube Yönetim Kurulundan yalnızca müvekkilinin değiştirildiğini, olağanüstü genel kurul şartlarının oluşmadığını, huzurdaki davaya konu olağanüstü genel kurul seçimlerinin yapılması için de objektif ve esaslı şartların oluşmadığını, zira seçimler neticesinde Sağlık-Sen Malatya Şubesinin 7 yöneticisinden 6'sının göreve devam ettiğini yalnızca müvekkilinin şube başkanlığından uzaklaştırıldığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle 21.04.2024 tarihinde gerçekleştirilen Sağlık-Sen Malatya Şubesi Olağanüstü Genel Kurulunun tüm hüküm ve sonuçları ile birlikte iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Sağlık-Sen Malatya Şubesi vekili cevap dilekçesinde; davacının hukuki yararının bulunmadığını, dava dilekçesindeki iddiaların somut ve hukuki dayanaktan yoksun olduğunu, Olağanüstü Genel Kurul kararının hukuka uygun olduğunu, Sendika Genel Yönetim Kurulu tarafından alınan olağanüstü genel kurul kararının yalnızca şube yönetim kurulu üyelerinin talebi üzerine değil, yaklaşık 150 delege arasından toplam 100'den fazla delegenin yazılı isteği üzerine gerçekleştiğini, bu durumun olağanüstü genel kurul kararının hukuka ve demokratik esaslara uygun bir şekilde alındığını açıkça gösterdiğini, şube delegelerinin talep dilekçelerinin içeriği ve şube yönetim kurulu kararının içeriğinin objektif, somut ve haklı nedenlerin varlığını ispat ettiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

2. Davalı Sağlık-Sen vekili cevap dilekçesinde; Olağanüstü Genel Kurulun ilgili mevzuata ve Sendika Tüzüğü'ne uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davalı Sendika Genel Yönetim Kurulu tarafından 02.04.2024 tarihli kararla, hem şube delegelerinin 1/5'inden fazlasının talebi, hem de Şube Yönetim Kurulu tarafından alınan karar ve iletilen talep doğrultusunda Malatya Şubesinde zorunlu organların yeniden seçilmesi gündemiyle Olağanüstü Genel Kurul yapılmasına karar verildiği, Olağanüstü Genel Kurul ilanının 05.04.2024 tarihinde Sendikanın resmî web sitesinde yayınlandığı, Şube Olağanüstü Genel Kurulu yapılacağına ilişkin olarak delegelere e-posta ya da cep telefonu mesajı ile duyuru yapıldığına ilişkin ekran görüntüsünün sunulduğu, davaya konu Şube Olağanüstü Genel Kurulunun 21.04.2024 tarihli ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanarak yapıldığı, gösterilen sebeplerin sendikal faaliyetlerin yürümesi için haklı bir neden olarak değerlendirildiği, Kanun ve Tüzük hükümlerine bir aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye

Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile başvurunun esaslan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili; dava ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, Sendika Şube Olağanüstü Genel Kurulunun iptali istemine ilişkindir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun (4688 sayılı Kanun) 3. maddesinde sendikalar, "*Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar*" olarak tanımlanmıştır. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51. maddesi de aynı doğrultudadır. Aynı maddenin son fıkrasında ise sendikaların yönetim ve işleyişlerinin demokrasi esaslarına aykırı olamayacağı vurgulanmıştır.

4688 sayılı Kanun'un 8. maddesinde, genel kurulun, sendika ve şubelerin zorunlu organlarından olduğu belirtilmiştir. Genel kurulun görev ve yetkileri, 4688 sayılı Kanun'un 12. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre sendika organlarının seçimi yetkisi de genel kuruldur. Bu itibarla, sendikanın yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerinin belirlendiği genel kurulların, demokratik esaslar doğrultusunda icra edilmesi, sendika içi demokrasinin gerçekleşmesi yönünden son derece önemlidir. Bu cümleden olarak, bir sendikanın demokratik yapıya sahip olup olmadığına ilişkin en somut ölçüler genel kurulun yapısı ve işleyişinde aranmalıdır (Fevzi Şahlanan, Sendikaların İşleyişinin Demokratik İlkelere Uygunluğu, İstanbul, 1980, s.119).

Genel kurul, sendikaların iradesini yansıtan nihai karar organıdır. Genel kurullar bakımından asıl olan ise olağan genel kuruldur. Olağan genel kurul, kanunda ve daha kısa bir süre belirlenmesi koşuluyla Tüzük'te öngörülen sürelerde düzenli şekilde yapılmak zorunda olunan ve yapılması için herhangi bir sebebin ortaya çıkması gerekli olmayan genel kuruldur. 4688 sayılı Kanun'un 10/4 hükmü ise "*Olağanüstü genel kurul, yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü durumlarda ya da genel kurul üye veya delegelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine en geç altmış gün içinde toplanır.*" şeklindedir.

Olağanüstü Genel Kurul, ancak genel kurulun olağanüstü şekilde toplanmasını gerektirir nitelikte objektif haklı sebeplerin bulunması hâlinde söz konusu olan istisnai nitelikteki genel kuruldur. Bu husus 4688 sayılı Kanun'un 43. maddesi atfı ile uygulama alanı bulan 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 12. maddesinin gerekçesinde "*Uygulamada seçimi kaybeden grubun beşte bir deleğe imzasını toplayıp hiçbir gerekçe göstermeden olağanüstü genel*

kurul talebinde bulunması her zaman karşılaşılan bir durumdur. Bu nedenle üye ve delegeler tarafından yapılacak olağanüstü genel kurul isteklerinin "iyi niyet kuralına" uygun bakılı veya geçerli bir sebebe dayandırılması veya olağanüstü genel kurul isteminin olağan genel kurul ile çözülemeyecek bir sorunu çözmeye yönelik olması aranmıştır." şeklinde ifade edilmiştir.

Bu genel açıklamalar ışığında temyiz itirazları değerlendirilmelidir. Somut uyuşmazlıkta Sendika Genel Yönetim Kurulunun 02.04.2024 tarihli ve 123 sayılı kararı ile; şubede olağanüstü genel kurul toplanmasına ilişkin Şube Yönetim Kurulu kararı ve şube delegelerinin talep dilekçelerindeki gerekçeler dikkate alınarak Malatya Şubesinde zorunlu organların seçilmesi gündemiyle olağanüstü genel kurul icrasına karar verilmiştir. Şubede olağanüstü genel kurul toplanması talebine ilişkin Şube Yönetim Kurulunun 25.03.2024 tarihli kararında "...Son dönemde yaşanan olaylar nedeniyle, şube yönetiminde çıkan anlaşmazlıkların sendikasal faaliyetleri aksattığı, şubemizin karar alma süreçlerinde sorunlar oluştuğu görülmüştür." gerekçesine yer verildiği görülmektedir. Delegelerin, şubede olağanüstü genel kurul toplanması talebine ilişkin benzer nitelikteki talep dilekçelerinde de "Yakın dönemde şube yöneticileri arasında çıkan anlaşmazlığın giderilmesi, sendika şubemizin üyelerine yönelik faaliyetlerinin düzenli olarak yürütülmesi ve üye sayısının artırılması için yeni bir şube yönetimi kurulması zorunlu hâle gelmiştir." gerekçelerine yer verilmiştir.

Olağanüstü genel kurulun toplanması için, bu yönde objektif haklı sebeplerin bulunması ve bu durumun ispatlanması gerekmektedir. Diğer taraftan olağanüstü genel kurul, başka bir yöntemle çözülemeyecek bir sorunu çözmeye yönelik olarak icra edilmelidir. Bununla birlikte inceleme konusu davada, Şubede olağanüstü genel kurulun toplanması için objektif, haklı ve somut gerekçeler mevcut olmayıp bu anlamda ispatlanan bir durum söz konusu değildir.

Bu itibarla İlk Derece Mahkemesince davanın kabulü ile olağanüstü genel kurulun iptaline karar verilmesi gerekirken, yanılığılı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm tesisi ve bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun esastan reddi hatalıdır. 4688 sayılı Kanun'un 11 ve 43. maddeleri atfı ile 6356 sayılı Kanun'un 15. maddesi gereğince hükümlerin bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan sebeplerle;

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen Bölge Adliye Mahkemesi kararı ile İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,**

1. Davanın **KABULÜNE;** Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası Malatya Şubesi tarafından 21.04.2024 tarihinde icra edilen Olağanüstü Genel Kurulun **İPTALİNE,**

2. Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli 732,00 TL harçtan, peşin alınan 427.60 TL harcın mahsubuyla bakiye 304,40 TL harcın davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak hazineye gelir kaydına,

3. Davacının yatırmış olduğu 427,60 TL peşin harç ve 427,60 TL başvurma harcı olmak üzere toplam 855,20 TL harcın davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

4. Davacı vekille temsil edildiğinden, karar tarihinde yürürlükte olan Tarifeye göre 45.000,00 TL vekâlet ücretinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacıya verilmesine,

5. Davacı tarafından yapılan 5.650,00 TL yargılama giderinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacıya verilmesine, davalının yaptığı yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına,

6. Davacı tarafından yatırılan 1.683,10 TL istinaf yoluna başvurma harcı ile 3.033,70 TL temyiz yoluna başvurma harcı olmak üzere toplam 4.716,80 TL harcın davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine, davacı tarafından yatırılan 615,40 TL istinaf karar harcının istek hâlinde davacıya iadesine

7. Yatırılan gider avanslarından varsa kullanılmayan bakiyelerinin ilgili tarafa iadesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

22.01.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.